

Kommunista kultúra

Kulturbürokrácia — adatokkal

Szabados Sándor elviárs szombati cikkére válaszolva, minthogy adatokat kíván tőlem, *adatokkal* egészítem ki *Kulturbürokrácia* című cikkemet.

Legjobb volna természetesen az ügyosztály volt és lemondott hivatalnokairól egy megbízható lajstromot készíteni, melynek rubrikái így szólnának: 1. *Mi volt a foglalkozása a proletárdiktatura előtt?* 2. *Mivel foglalkozik most?* Ez a kimutatás igen érdekes összehasonlításokat mutatna. A harmadik kérdés pedig ez volna: *Mióta tagja szociáldemokrata vagy kommunista pártjának?* vagy esetleg ez is: *Mennyi adót fizetett, mennyi a vagyon?*

Néhány szemelvényt azonban — legyőzve a szenzációtól való irtózássomat — felsorakoztatok. Egy-egy vádpontra vonatkozólag csak épp a legszükségesebb adatokat viszem a nyilvánosság elé. A többi a vizsgálat dolga, melyet azonban szerény véleményem szerint nem Szabados Sándornak kell vezetnie.

Első állításom az volt, hogy Szabados körül sok a nem szocialista. A példa erre *Sebestyén Arnold*, aki egy alkalommal kijelentette, hogy *nem tud pártmunkákkal együtt dolgozni*. Ez a kijelentés azonban csak a szocialistákra vonatkozik, mert burzsoá-finanszírozás mellett kiváló erélyvel buzgólkodott a polgári sajtó próst tuálása körül. *Sebestyén Arnold* a *Szellemi Termékek Országos Tanácsának*, Szabados e jellegzetes intézetének korifeusa volt, mikor e kijelentést tette.

Második állításom, hogy *szociális emberek* dolgoznak Szabados körül. Példa a „Szellemi Termékek” s ott *Baron Brunó*, a *8 Órai Ujság*, ezen hirhéd lap volt igazgatója, kiről egy fegyelmi tanács már megállapította, hogy *zsaroló manővereket folytat*. Még kimagaslóbb alak *Radvány László*, az „Üzlet” volt tulajdonosa, aki *néhány nappal a novemberi forradalom előtt a burzsoá cenzura mellett foglalt állást és végsőkéig kitarított Tisza mellett, ug. hogy már a Károlyi-rezim alatt lehetlenné tették*, ujságcikkeiben leleplezték stb. Különlegesen kiváló szakférfiúnak kell lennie, hogy ma, mikor az igazságszolgáltatás kuriai bírók nélkül is jól működik, a „Szellemi termékek” nem lehet meg egy *ítven* alak nélkül.

Már a gépirőnöknél nem voltak ilyen nagy tekintettel a *szakemberre*. A propagandánál *alia van gépirőnök, aki gépetni tudna*. De sokan közülök három hónap alatt, ott a néphiztosságnál megtanulták a gépirást, s halálos bűn volna őket állásukból kidobni. Senkit sem szabad kidobni, senkit sem szabad megvádolni a hivatalnokok közül, *mert nem ők felelősek azért az emberért*.

ak' kinevezte őket! Ezért nem köztök neveket!

Ezután rátérhetünk a *lévőnk* kérdésére. Ők sem hibásak. Egy igazosztály egyetlen szobájában vagy öt leány (neveikkel szolgálhatok) *panaszkodott nekem arról, hogy semmi dolguk, a szó legszorosabb értelmében semmi dolguk nincs*. Mindet Szabados protezsáta be, minden ok nélkül, mert ugy szocialista voltuk, mint szaktudású nemhogy kétséges, de szinte a nullával egyenlő. Ezek a lányok nagynehezen elhagylák a hivatalukat, miután hónapokig huztak ott fizetést és *akadályozták* a dolgozni akarókat és tudókat a munkában.

Minden szempontból *kimagasló alak* az ifjúnokás propaganda egészségügyi előadója, *Lukács Hugó „doktor ur”*, ki a legutóbbi napon is fél 12-től fél 1-ig szokott hivatalos órát tartani. Ez idő alatt is marad ideje politikai szakvéleményt leadni. Például az is véleménye, hogy *Kun Béla* a legokosabban tenné, ha egy polgári kormány számára készítené elő a talajt. Erre — milyen pech — szavahihető tanuk vannak. Viszont szakértelméről csak eskü alatti vallomások deríthetnek fényt, mert csinálni ugyszólván semmit sem csinált a proletárdiktatura óta.

Van még egy csomó adat a birtokomban, cikkem megjelenése óta is érkezelt be ily irányban névvel aláírt levél a szerkesztőségbe, de ugy hiszem, egyelőre elég ennyi is.

A röpiratok tartalmáról — bár az szintén nem volt bő és kimerítő kritika — már irtam e lap hasábjain. Most nézzük, hogy dolgoztak ezek az emberek, akikből néhány szemelvényt adtam a fentiekben.

A *Vörös Ujság* és a *Népszava* hetekig nem jutottak a frontra,

amikor az ellenforradalmi röpiratok kijutottak. A rémhírek terjedésének fő oka ez volt, erről minden frontot járt vörös katona tanuskodhatik. Kérdezzük: *Kiknek kellett volna akármilyen uton gondoskodni arról, hogy a lapok kimenjenek, ha nem ennek a tenger pénzt pocsékoló Szellemi Termékek Országos Tanácsának, s a szocializmus állami propagandája vezetőjének?*

Hivatalos helyzetjelentések szólnak továbbá arról, hogy sok faluba még semmilyen alakban sem jutott el a propaganda. A közéletmezési népbizottság emberei is sok helyről jelentették, hogy a közéletmezési népbizottság csereakciói sok helyütt a propaganda hiányossága miatt nem sikerültek. Ugyanigy volt ez a sorozásoknál is. Erről is vannak jelentések.

Pénzügyi kérdésekről kevés adat. Tal szolgálhatok, ezekre csak az ígért vizsgálat deríthet fényt. Jellemző esete azonban az anyagpocsékolásnak, hogy például *Mikes Lajos* szindarabját — ugy látszik a papirinséget is figyelembe véve — mindössze *harmincezer példányban* hozták forgalomba.

Az eddig felsorolt adatokhoz hozzáteszem még azt, hogy *Szabados Sándor* segítette elő *Miklós Andornak*, az „*Est*” volt főszerkesztőjének, a kapitalista sajtó legtipikusabb képviselőjének Bécsbe szökését és tette lehetővé, hogy „*Az Est*” Bécsben meginduljon, ami már csak a bécsi kormány engedélyvén mulik.

Igy fest tehát a „kulturbürokrácia” — adatokkal. Így dolgozott a szocializmus állami propagandája, ahol az ott dolgozó szocialisták és

szakemberek munkáját ilyen kölöncök bénították. Az ott levő néhány protekciótlan valóban *csodálatos emberfeletti munkát végezett*. Az *övék* minden tiszteletünk és becsülésünk.

Helyrehoztam tehát a hibát, hogy harminc sorban vádoltam adatok nélkül. Konkrét adatokat sorakoztattam fel, mert ugy gondolom a harcot a bürokrácia ellen, hogy ha egy harmincsoros cikk nem elég arra, hogy a benne foglalt állítások alapján a vizsgálat meginduljon, akkor *kénytelen* vagyok a konkrét tényeket is napfényre vinni, *kénytelen* vagyok újabb és újabb cikkeket írni, s folytatni ezt a harcot.

Lengyel József.

Vör